

***SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2019***

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
08-530 Dęblin, ul. Rynek 12
tel.(81) 88-30-216

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedłożone jest zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Dęblin na lata 2019 - 2021 przyjęty został uchwałą Rady Miasta Dęblin z dn. 23.01.2019r. Nr IV/24/2019.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w roku 2019 działania podejmowali wszyscy realizatorzy wymienieni w w/w programie. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dęblinie.

Celem głównym Programu jest wzmocnienie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu. Cel strategiczny realizowany jest za pomocą trzech celów szczegółowych tj.

- 1. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny**
- 2. Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienia pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi**
- 3. Wypromowanie zdrowego stylu życia.**

Pierwsze dwa cele szczegółowe są ściśle ze sobą związane, zazębiają się i ich wdrażanie musi być zsynchronizowane przez szereg działań podejmowanych głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dęblinie, we współpracy i współdziałaniu z placówkami oświatowymi (w tym pedagogami szkolnymi), kuratorem sądowym, dzielnicowymi KP, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym w Dęblinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoznaje i zaspokaja podstawowe potrzeby życiowe osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwia im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Na przestrzeni ostatnich lat u osób objętych wsparciem OPS zaobserwowano postępujący zanik wartości, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i ich rodziców. Rodzice bardzo rzadko lub praktycznie wcale nie uświadamiają sobie, że to właśnie oni powinni stać na pierwszym planie w procesie wychowania i przekazywania wartości. Często zadaniem tym obarczają szkołę. Rodzice nie uzmysławiają sobie ilości problemów i zagrożeń dla rodziny, która nie potrafi sprostać pędowi dzisiejszego świata. Nie można pominąć też sytuacji i okoliczności stwarzających różnego rodzaju napięcia i konflikty. Utrudniają one w istotnej mierze funkcjonowanie rodziny. Przyczynami napięć przeważnie są: niezgodność charakterów, niezgodność dążeń i ambicji partnerów, rozbieżność wzorów kulturowych

wniesionych do małżeństwa lub złe warunki ekonomiczne, spowodowane długotrwałym bezrobociem utrudniającym zaspokojenie potrzeb życia rodzinnego.

Inną podstawę mają napięcia i konflikty zachodzące między rodzicami i dziećmi. Są one przeważnie wynikiem różnicy wieku a tym samym różnicy patrzenia na świat. Uniemożliwia to porozumienie się rodziców i dzieci. Rodzą się konflikty wartości i wzorów zachowań.

Niewłaściwe postawy rodzicielskie poważnie utrudniają lub uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Patologiczne zachowania takie jak alkoholizm, stosowanie przemocy a nawet długotrwałe bezrobocie, prowadzą do kryzysu rodziny, powodują osłabienie jej wewnętrznej spójności i dezorganizację, co w konsekwencji może prowadzić nawet do rozpadu rodziny. Młodzież i dzieci często nie znajdują zrozumienia i wsparcia u najbliższych, pragną oderwać się od rzeczywistości, stają się podatni na manipulacje i wpływy z zewnątrz. Przekonują się co do słuszności uznawanych do tej pory za nienormalne zachowań, które propagują rozwiązłość i luźne podejście do spraw istotnych. Zjawisko to jest najprawdopodobniej wynikiem wielu rozterek i osamotnienia. Przyczyniają się do niego: brak zaspokojenia potrzeby tożsamości, brak uczucia, brak uznania i akceptacji, brak zrozumienia. Wszystko to jest konsekwencją niewłaściwych postaw rodzicielskich. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Szereg instytucji stoi na straży wartości rodziny i jej właściwego funkcjonowania, min. należy do nich OPS. Zabezpieczenie potrzeb członków rodzin realizowane jest między innymi przez szeroko rozumianą pracę socjalną, pracę asystenta rodziny oraz pomoc finansową.

Praca pracowników socjalnych i asystenta rodziny w roku 2019 koncentrowała się głównie na:

- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica,
- wzmacnianiu kompetencji rodziców,
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego,
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- pomocy w poszukiwaniu pracy,
- pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,
- doradztwie w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- pomocy w planowaniu budżetu rodzinnego,
- pomocy w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymywaniu czystości w najbliższym otoczeniu,
- organizowaniu zbiórek żywności, zabawek, książek i odzieży min. dla rodzin z dziećmi,

- pomocy w załatwianiu dostępu do świadczeń rehabilitacyjnych i zdrowotnych,
- monitorowaniu sytuacji rodzin z dziećmi.

Rodziny ze szczególnymi trudnościami, zagrożone wykluczeniem, patologią objęte były bezpośrednim wsparciem i pomocą ze strony asystenta rodziny. W 2019r. pomocą taką objętych było 19 rodzin z 39 małoletnich dzieci.

W rodzinach tych asystent realizował poniższe funkcje:

- funkcja wsparcia psychologiczno-emocjonalna,
- funkcja diagnostyczno-monitorująca,
- funkcja opiekuńcza,
- funkcja doradcza,
- funkcja wychowawcza,
- funkcja motywująco-aktywizująca,
- funkcja informacyjna.

Zdarzało się jednak, że pomoc ze strony OPS była niewystarczająca. Konieczna była ingerencja Sądu Rodzinnego, lub Kuratorskiej Służby Sądowej. Kuratorzy ściśle współpracowali z samorządem lokalnym i organizacjami, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, leczeniem i świadczeniem pomocy rodzinom. Prowadzili działania wychowawczo – resocjalizujące, diagnostyczne, profilaktyczne, kontrolne, readaptacyjne – związane z wykonaniem orzeczeń sądów oraz zleconymi wywiadami środowiskowymi. W Zespole Kuratorskim pełnione były dyżury w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem” w dniach od 18 do 22 lutego 2019r., oraz w ramach „Tygodnia Mediacji” w dniach od 14 do 18 października 2019. Zespół kuratorski udzielał też pomocy postpenitencjarnej osobom opuszczającym zakłady karne i tak w 2019r. pomocy w formie zakupu leków i wyprawki dla dziecka udzielono 1 osobie z terenu Dębłina.

Zaburzenia w funkcjonowaniu rodzin nierzadko wynikają z problemów alkoholowych rodziców lub innych członków rodzin z dziećmi. Zapobieganie tym problemom leży w Kompetencjach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dęblinie i w dużej mierze poprawia funkcjonowanie rodzin, ich wydolność opiekuńczo wychowawczą a także przeciwdziała przemocy rodzinie. Na zadaniach tych skupiono szczególną uwagę, gdyż problemy wynikające z nadużywania alkoholu należą do grupy problemów złożonych, które przybierają bardzo niebezpieczne rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne, prowadzą do zaburzeń w funkcjonowaniu rodzin a nawet do ich degradacji.

W związku z powyższym działania MKRPA skupiały się na zmniejszaniu rozmiarów i dotkliwości problemów powodowanych przez alkohol i polegały na:

- inicjowaniu i koordynowaniu polityki Miasta wobec problemów alkoholowych i narkomanii,
- wspomaganie i inspirowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
- opiniowaniu programów terapeutycznych i profilaktycznych, warunkujących zawarcie porozumienia o dotację z funduszy przeciwdziałania alkoholizmowi,
- udzielaniu wsparcia rodzinom, gdzie występuje problem alkoholowy, narkomania, przemoc,
- podejmowaniu działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu,
- prowadzeniu Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób doznających przemocy,
- rozpoznawaniu (w trakcie spotkań z klientami MKRPA) zjawiska przemocy domowej, a co za tym idzie udzielaniu stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymywania przemocy, wszczęcia procedury Niebieskiej Karty, a także skorzystania z porady pracowników PIK,
- udostępnianiu materiałów edukacyjnych i informacyjnych,
- udzielaniu informacji telefonicznych,
- prowadzeniu punku terapeutycznego dla osób zagrożonych i uzależnionych od narkotyków i dopalaczy, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

MKRPA ściśle współpracowała z Poradnią Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Dęblinie. Pracownicy Poradni prowadzili terapię osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, udzielali wyczerpujących informacji na temat zagrożeń dla osób i członków ich rodzin wynikających z uzależnień i współuzależnień. Poradnia oferowała także pomoc psychologiczną i konsultacje psychiatryczne.

Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi a przede wszystkim przemocą realizowane było w dużej mierze przez Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na rzecz Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2020 Zespół Interdyscyplinarny prowadził następujące działania:

- skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym,
- zbudowanie systemu kompleksowej i profesjonalnej pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- pomoc ze strony grup roboczych wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie – prowadzenie procedury Niebieskiej Karty,
- szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie i niwelowania jej skutków (zawiadomienie Prokuratury, Policji, kierowanie do psychologa, lekarzy itp.),
- planowanie i realizacja działań pomocowych,
- realizowanie programów, konkursów i kampanii profilaktycznych (w 2019r. zrealizowano kampanię społeczną „Szczęśliwa rodzina”),
- podnoszenie kwalifikacji członków ZI i grup roboczych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach (w 2019r. uczestnictwo w projekcie „Superwizji grupowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”).

Na straży właściwego funkcjonowania rodzin stali również dzielnicowi i policjanci z Komisariatu Policji w Dęblinie. W ramach realizacji Programu podejmowali szereg działań takich jak:

- wszczęcie procedur Niebieskich Kart (w 2019r. wszczęto ich 54),
- prowadzenie interwencji domowych wynikających z przemocy w rodzinach,
- monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą NK a także praca w grupach roboczych i ZI,
- współpraca z MKRPA w Dęblinie.

Policjanci z KP w Dęblinie brali udział w akcjach i programach profilaktycznych na rzecz rodzin oraz w „Tygodniu Pomocy Pokrzywdzonym Prześpiństwem”.

Niebagatelną rolę w realizacji celów, jakimi są zwiększenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin i zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi odgrywały placówki oświatowe. Ich działania miały

na celu wspieranie dzieci we wszystkich poczynaniach dotyczących zdobywania wiedzy, umiejętności w budowaniu systemu wartości i prawidłowych postaw moralno – społecznych. Placówki te prowadziły również pedagogizację rodziców. Prowadzono systematyczną współpracę z rodzicami poprzez :

- informowanie o postępach dzieci,
- ustalanie wspólnego frontu oddziaływań wychowawczych,
- organizowanie spotkań adaptacyjnych,
- organizowanie zebrań grupowych,
- prowadzenie konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć otwartych,
- włączanie rodziców w realizację projektów edukacyjnych i wychowawczych.

Pedagodzy szkolni nierzadko rozpoznawali problemy w rodzinach i wdrażali odpowiednie działania, tj. prowadzili spotkania z dziećmi, rodzicami, informowali odpowiednie służby o problemach. Placówki oświatowe skupiały się również na zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne. W kilku szkołach aktywnie działały Szkolne Koła Wolontariatu. Podejmowana przez wolontariuszy aktywność pozytywnie wpływała na rozwój ich osobowości, postaw otwartości, wrażliwości na potrzeby innych, dostarczała alternatywnych form spędzania wolnego czasu, wpływała na rozwój pasji, zainteresowań i otwartości na potrzeby środowiska lokalnego i dalszego.

Nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy w szkołach, przedszkolach a także pracownicy w Miejskim Domu Kultury realizowali różnego rodzaju programy o charakterze wychowawczym, w przedszkolach były to teatryki z morałem, czytanie bajek, uroczystości okolicznościowe itp. Szkoły prowadziły natomiast zajęcia dla starszych dzieci. Niemal we wszystkich placówkach organizowano uroczystości okolicznościowe, imprezy środowiskowe służące wzmocnieniu więzi rodzinnych tj. festyny rodzinne i sportowe, jasełka dla rodziców, spotkania z babkami i dziadkami, „Święto Pieczonego Ziemniaka”, spotkania mikołajkowe, wigilie szkolne, wycieczki, wyjazdy do kina, zabawy karnawałowe i zajęcia artystyczne. Placówki zapewniały dostęp do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Miejska Biblioteka Publiczna organizowała wieczorki czytelnicze, lekcje biblioteczne, spotkania autorskie z pisarzami i poetami, które miały na celu naukę dobrych zachowań i pozytywnych postaw i wartości.

Świetlice środowiskowe z terenu Dębłina prowadziły systematycznie zajęcia, programy, zajęcia tematyczne dla dzieci i młodzieży z różnych środowisk, w tym również zagrożonych wykluczeniem i dotkniętych patologią. Sześć placówek na terenie Dębłina wspierało rodziny w procesach wychowawczych i opiekuńczych poprzez tworzenie warunków do nauki, rozwijania zainteresowań i uzdolnień, wyrównywanie braków wychowawczych rodziny i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Wszystkie placówki oświatowe ściśle współpracowały z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, która podejmowała liczne działania wspierające kompleksowo rodziny z terenu naszego miasta. Należały do nich:

- wsparcie psychologiczno – pedagogiczno – logopedyczne,
- wydawanie opinii o niepełnosprawności, konieczności nauczania indywidualnego i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- prowadzenie warsztatów doskonalących rodziców „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”,
- prowadzenie doradztwa zawodowego,
- prowadzenie działalności profilaktycznej i psychoedukacyjnej dla rodziców.

Wszyscy realizatorzy Programu prowadzili działalność na rzecz realizacji celu głównego, jakim jest wzmocnienie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu. Część instytucji i placówek koncentrowała się na realizowaniu celu, jakim jest wypromowanie zdrowego stylu życia. Znaczącą rolę odgrywały tu placówki Ochrony Zdrowia i placówki oświatowe.

Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu Dębłina prowadziły działalność profilaktyczną i promującą zdrowy styl życia poprzez:

- pogadanki i spotkania informacyjne (przeciw otyłości, cukrzycy, chorobom układu krążenia, chorobom nowotworowym),
- badania profilaktyczne (cytologia, mammografia, kolonoskopia, gastroscopia, badanie słuchu, program kardiologiczny),
- programy profilaktyczne (profilaktyka raka piersi „Gabinety USG z różową wstążką”, profilaktyka raka szyjki macicy, profilaktyka chorób krążenia, profilaktyka reumatoidalnego zapalenia stawów, profilaktyka nowotworowa „Badam się, mam pewność”),
- przeprowadzanie regularnych bilansów zdrowia,
- propagowanie i wykonywanie szczepień ochronnych,

- kierowanie do poradni specjalistycznych, w razie potrzeby do oddziałów leczenia uzależnień.

Placówki oświatowe zwracały także uwagę na potrzeby zdrowotne rodzin, zapewnienie dostępu do bezpieczeństwa publicznego. W szkołach, przedszkolach, SOSW a także w świetlicach środowiskowych promowano zdrowy styl życia i prowadzono profilaktykę zdrowotną.

Realizowano różnego rodzaju programy prozdrowotne i przeciwdziałające uzależnieniom a także uczące zasad zachowania higieny. Organizowano różnego typu akcje np.: „Czyste powietrze wokół nas”, warzywa i owoce w szkole, zbieranie zużytych baterii, segregowanie śmieci, promowanie aktywności fizycznej poprzez redagowanie gazetek edukacyjnych, organizowanie imprez promujących aktywne spędzanie czasu wolnego z rodziną.

Z zebranej dokumentacji przekazanej przez poszczególnych realizatorów Programu wynika, że wszyscy przeprowadzili szereg działań, których celem było dążenie do prawidłowego funkcjonowania rodzin.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Beblinie

mgr Monika Kaśmińska

